

GESTIMULEERD DOOR DE HEILIGE JAN VAN HET KRUIS

LATEN WE ONS BEKEREN OM DEGENE DIE KOMT TE VERWELKOMEN

Advent 2022 online retraite De Aanwezigheid van God in ons leven verwelkomen

• Luisteren naar de Voorloper

Als het sleutelwoord van de liturgie van de eerste Adventzondag “Waak!” was, is de roep die vandaag op deze tweede adventszondag in onze oren weerklinkt: « **Bekeer je!** » Het is Johannes de Doper die ons vandaag uitdaagt met deze woorden: aangezien hij de Voorloper van de Messias is, degene die zijn komst aankondigt en voorbereidt, is het heel normaal dat hij onze mars naar Bethlehem begeleidt. Laten we naar hem luisteren!

In die tijd trad Johannes de Doper op in de woestijn van Juda. Hij verkondigde :

« Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is nabij ! »

Dit was de man over wie de profeet Jesaja sprak toen hij zei : ‘Een stem roept in de woestijn :

« Maak de weg van de Heer gereed, maak recht zijn paden.

Johannes droeg een ruwe mantel van kameelhaar met een leren gordel ; hij voedde zich met sprinkhanen en wilde honing.

Uit Jeruzalem, uit heel Judea en uit de omgeving van de Jordaan stroomden de mensen toe en ze lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan, waarbij ze hun zonden beleden. Toen hij zag dat veel farizeeën en sadduceeën op zijn doop afkwamen, zei hij tegen hen :

« Addergebroed ! Wie heeft jullie wijsgemaakt dat je het komende oordeel kunt ontlopen ? Breng liever vruchten voort die tonen dat jullie tot inkeer gekomen zijn. En denk niet dat je bij jezelf kunt zeggen : « Wij hebben Abraham als vader. « Want ik zeg jullie : God kan uit deze stenen kinderen van Abraham verwekken ! De bijl ligt al aan de wortel van de boom : iedere boom die geen goede vruchten voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen. Ik doop jullie met water als teken van jullie inkeer, maar na mij komt iemand die machtiger is dan ik ; ik ben het zelfs niet waard om zijn sandalen voor Hem te dragen. Hij zal jullie dopen met de heilige Geest en met vuur ; Hij houdt de wan in zijn hand, Hij zal zijn dorsvloer reinigen en zijn graan in de schuur bijeenbrengen, maar het kaf zal Hij verbranden in onblusbaar vuur. » (Mt 3) ©NVB21

Toegegeven, de kleding en het menu dat Johannes de Doper tot zich nam, zijn indrukwekkend: gekleed met kameelhaar om zich te bedekken, sprinkhanen en wilde honing om te eten! In feite zouden ze ons moeten helpen om in hem een Elia-achtige profeet te herkennen, die God beloofde naar zijn

volk te sturen aan de vooravond van de komst van de Messias, opdat « *ouders zich verzoenen met hun kinderen en kinderen zich verzoenen met hun ouders* » (Mal. 3,24). Maar het is alsof Johannes de Doper op zijn hoede was voor wat hij zelf zou kunnen opwekken bij degenen die naar hem luisterden, alsof hij er zeker van wilde zijn dat zijn toehoorders meer aandacht zouden hebben voor zijn boodschap dan voor zijn uiterlijk. Als hij de Farizeeën en Sadduceeën die naar hem toekomen zo hard onder druk zet, is dat misschien omdat hij inziet dat **de laatstgenoemden hem komen bezoeken om goedkoop een bekering te kopen**. Maar om mijn geweten te zuiveren door in contact te zijn geweest met een schilderachtig religieus fenomeen – al is het een authentieke profeet, met het woord van vuur en radicale ascese – dat heeft voor mij geen zin, als het mij niet leidt tot een innerlijke bekering van mijn eigen hart.

• Authentieke bekering

De uitdaging is er, en Johannes de Doper roept het ons in de oren : « *Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is nabij !* ». **Maar bekering is echter niet alleen religieuze handelingen stellen**, hoe heilig ze ook mogen zijn; bekering is vooral de Heer ontmoeten die heel dichtbij is, en hem mijn hart laten transformeren. De profeten, zoals Johannes, zijn er om ons te helpen bewust te worden van Gods roeping, om de nabijheid van het Koninkrijk der Hemelen te realiseren. Al onze religieuze praktijken, wat ze ook mogen zijn, hebben alleen hun bestaansrecht hierin: bijdragen om ons te laten groeien in gemeenschap met God. De Voorloper geeft de genadeslag aan zijn gesprekspartners – en aan ons! – wanneer hij bevestigt : “*En denk niet dat je bij jezelf kunt zeggen : «Wij hebben Abraham als vader.» Want ik zeg jullie : God kan uit deze stenen kinderen van Abraham verwekken !*” Met andere woorden: zelfs het feit dat ik een kind ben van Abraham, «onze vader in het geloof», heeft voor mij geen zin als het geloof niet een levende realiteit wordt in mijn hart, een realiteit die me doet groeien in intimiteit met God.

En wij, ontvangen wij deze week de proclamatie van Johannes de Doper als goed nieuws? Kom op, laten we onszelf deze vraag stellen: hadden we niet bijna liever gehad dat hij ons onze adventsreis rustig liet voortzetten, zelfs als dat betekende dat we die een beetje luchtig of zelfs oppervlakkig moesten beleven? Misschien, maar het zou niet overeenkomen, het zou niet passen bij wat ons aan het begin van onze retraite op weg zette: een groot verlangen om God op een hernieuwde manier te ontmoeten. Laten we dus, ondanks het verontrustende effect dat zijn woorden op ons kunnen hebben, de Doper bedanken en aandachtig blijven voor wat de kern van zijn prediking is :

Allereerst, **onze bekering, onze hernieuwde ontmoeting met de Heiland zal niet plaatsvinden zonder ons** . Het zal niet gebeuren zonder een krachtige inzet van onze kant om vast te stellen wat onze wandel in het volgen van Christus belemmert. **Het zal ook niet “goedkoop”**, dat wil zeggen oppervlakkig, gebeuren zoals men een muur opnieuw schildert zonder eerst de moeite te hebben genomen om de scheuren te dichten die hem doen barsten. Met andere woorden: “Bekeer u!” Vervolgens: als het belangrijk is dat we ons zonder terughoudendheid inzetten op het pad van bekering, zullen we deze bekering niet verkrijgen met de kracht van de vuist: **met open handen** zullen we het ontvangen als een genade van God, die er is dichtbij ons. Met andere woorden: « *het koninkrijk van de hemel is nabij* » ... Hoe zullen we ons hiervan meer bewust zijn? hoe gaan we het deze week een beetje meer verwelkomen?

• Een gezonde bewustwording met Sint Jan van het Kruis

In zijn *Geestelijk Hooglied* bezingt de heilige Jan van het Kruis (1542-1591) de liefdevolle zoektocht van de ziel (dat wil zeggen, ieder van ons) op zoek naar haar Geliefde, die God is. Zijn meditatie heeft iets om ons te inspireren, want aan het begin van onze retraite was het de liefde van God die ons op weg zette naar Bethlehem, de geboorteplaats van de Verlosser. Ziehier de uitroep van de ziel die besluit Diegene te ontmoeten die ze liefheeft :

De ziel wordt zich bewust van wat zij verplicht is te doen. Zij ziet dat het leven kort is en de weg naar het eeuwig leven smal is, dat de rechtvaardige ternauwernood gered wordt, dat de aangelegenheden van de wereld ijdel en bedrieglijk zijn en dat alles ophoudt en verdwijnt als water dat op de grond gemorst wordt. Zij realiseert zich dat de tijd onzeker is en de rekenschap nauwkeurig moet zijn, dat verloren-gaan heel gemakkelijk en gered-worden heel moeilijk is. Anderzijds weet zij hoeveel zij God verschuldigd is op grond van het feit dat Hij haar voor Zich alleen geschapen heeft. Hierom is zij Hem de dienstbaarheid van heel haar leven verschuldigd. En omdat Hij haar voor Zich alleen verlost heeft, is zij Hem al het overige schuldig en moet zij zijn liefde met haar wil beantwoorden. Dan zijn er nog ontelbare andere weldaden, waardoor zij zich aan God verplicht weet van voordat zij geboren werd. Zij weet date en groot deel van haar leven voorbij is en dat zij, als God Jerusalem met een brandende kaars zal afzoeken, van dat alles rekenschap en verantwoording moet afleggen, van het eerste evengoed als van het laatste, tot de laatste penning toe. Zij is er zich van bewust dat het reeds laat en het einde van de dag, misschien aanstaande is. Dat vele kwaad en die grote schade wil zij herstellen. Bovenal bespeurt zij dat God zeer vertoornd is en zich verborgen heeft, omdat zij temidden van de schepselen verkozen heeft Hem zó te vergeten. In het binnenste van haar hart is zij getroffen door angst en droefheid, omdat zij zoveel verloren heeft en in zo'n groot gevaar verkeert. Zij verzaakt aan alles, geeft alle bezigheden op, stelt geen dag, geen uur meer uit. Vanuit een hart, dat al door de liefde van God gewond is, begint zij zuchtend en vol verlangen haar Beminde aan te roepen en zegt :

*Waar houdt Gij U verborgen,
Beminde, en Ge laat me in zuchten achter ?
Gelijk een hert ontvlucht Ge,
Nadat Ge mij gewond hebt ;*

Ik liep en riep U na en Gij waart spoorloos. (Geestelijk Hooglied B 1, 1).

Met een veel meer lyrische stijl dan Johannes de Doper, geeft Jan van het Kruis ons een spirituele leer die heel dicht bij die van de Voorloper ligt. **Onze bekering begint met een bewustwording: God is daar. God is er, en ik ben ergens anders.** God is daar en hij wacht op mij, maar ik laat me aantrekken en polariseren door andere werkelijkheden. Dit besef kan pijnlijk zijn, zoals wanneer je je realiseert dat je al een lange tijd fout zit zonder het zelfs maar te beseffen. Maar pijn mag ons niet ontmoedigen, onze pijn mag niet het laatste woord hebben. Het is als een prikkel die ons in beweging zet. En onze reis van bekering gaat verder met een kreet, een oproep die we tot God richten: “Kom mij te hulp!

Voor Jan van het Kruis gaat dit besef van onze verstrooiing – God is daar en ik ben elders – hand in hand met **het besef van onze ongeordende gehechtheden**. Ongeordende gehechtheden zijn onze manieren om met mensen, dingen, gebeurtenissen, ideeën om te gaan, die ons ervan weerhouden

vrij te zijn. Al deze werkelijkheden kunnen goed zijn op zich, maar ik kan een relatie met hen hebben die mij ervan weerhoudt vrij te zijn. Om deze moeilijkheid en de schadelijke gevolgen die het heeft voor het geestelijk leven te illustreren, neemt de Castiliaanse mysticus het beeld van een vogel met een draad aan zijn poot: hij zal niet in staat zijn om naar de Hemel van de tegenwoordigheid van God te vliegen.

Zulke gewoonte-onvolmaaktheden zijn bijvoorbeeld : een algemene gewoonte veel te praten, een lichte gehechtheid aan het een of ander die men nooit geheel wil overwinnen, zoals bijvoorbeeld aan een persoon, een kledingstuk, een boek, een cel, een bepaalde spijs, en aan andere praatjes en grilletjes in het willen smaken, weten en horen van de dingen en dergelijke. (...) Zolang de ziel enige afhankelijkheid koestert, al is de onvolmaaktheid daarvan ook nog zo gering, zolang is het uitgesloten dat zij vorderingen kan maken in de volmaaktheid. Het komt immers op hetzelfde neer of een vogel aan een dunne of aan een dikke draad vastzit : want al is het een dunne, de vogel zal er evengoed aan vastzitten als aan een dikke, zolang hij hem niet stukgetrokken heeft om te gaan vliegen. De dunne draad kan weliswaar gemakkelijker stukgetrokken worden ; maar hoe gemakkelijk dit ook is, als de vogel hem niet stuk trekt, zal hij niet kunnen vliegen. Zo is het ook gesteld met een ziel die nog aan iets gehecht is : al bezit zij ook veel deugd, zij zal niet komen tot de vrijheid van de vereniging met God. (Bestijging van de Berg Karmel I, 11, 4).

• De weg van de vrijheid inslaan

Laten we dus in het gezelschap van Johannes de Doper en Jan van het Kruis, in deze tweede week van onze retraite, God om de genade vragen te zien wat ons belemmert op het pad naar een grotere gemeenschap met Hem. Door dit te doen, willen we niet tevreden zijn met onszelf, maar meer beschikbaar zijn voor de actieve aanwezigheid van God in ons leven. Enkele concrete wegen kunnen ons leiden :

- *Het komt immers op hetzelfde neer of een vogel aan een dunne of aan een dikke draad vastzit : want al is het een dunne, de vogel zal er evengoed aan vastzitten als aan een dikke, zolang hij hem niet stukgetrokken heeft om te gaan vliegen : wat zijn de werkelijkheden in mijn leven **waaraan ik zo gehecht** ben dat ze me kunnen verhinderen aandacht te hebben voor de aanwezigheid van God of de noden van mijn broeders en zusters?*
- « *Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is nabij!* » : aan het begin van de week neem ik een moment van bezinning om de Heer de genade te vragen **om een punt van bekering** aan te wijzen waartoe hij mij oproept. Nadat ik dit punt van bekering heb gekozen, vraag ik Hem elke dag de genade om me op dit punt vooruit te helpen, en ik besluit elke dag te doen wat van mij afhangt om mezelf te verbeteren, , zonder mij te laten ontmoedigen als het moeilijk is.
- net als vorige week, **voed ik mijn aandacht voor Gods aanwezigheid** gedurende de dag door me innerlijk tot hem te wenden, bijvoorbeeld door me in de stilte van mijn hart tot hem te richten, met een Schriftvers dat ik van tevoren heb gekozen.

Een goed vervolg van de retraite ! « het koninkrijk van de hemel is nabij ! »

br. Anthony-Joseph PINELLI,
ocd (Parijs)

Maandag 5 december : God liefhebben zoals Hij bemind wil worden

« Op de avond (van uw leven) zal men u onderzoeken op de liefde. Leer lief te hebben zoals God bemind wil worden en laat uw toestand verder voor wat hij is. »
Spreuken van Licht en Liefde a 57

« ...Heer, wanneer hebben wij U hongerig gezien of dorstig, als vreemdeling of naakt, ziek of in de gevangenis en hebben wij niet voor U gezorgd ? » Mt 25, 44

Ik open mijn ogen voor gelegenheden om aandacht te schenken aan noden waarin ik kan voorzien, al was het maar met een glimlach of een vriendelijk woord.

Dinsdag 6 december : « Zalig de zachtmoedigen »

« Als Gij, goede Jezus, de ziel niet zacht maakt in uw liefde, zal zij altijd in haar natuurlijke hardheid volharden. » *Spreuken a 28*

« Denken jullie dat Ik het toejuich als een slecht mens sterven moet ? - spreekt God, de HEER, Nee, Ik wil dat hij tot inkeer komt en in leven blijft. » Ezech 18, 23

Vraag ik God om de genade van zachtmoedigheid (wat geen slapheid is) ?

Woensdag 7 december : de Schriften onderzoeken

« Al lezende moet ge zoeken ; dan zult ge vinden door te overwegen. Al biddende moet ge roepen ; dan zal men u opendoen door de beschouwing. » *Spreuken b 79*

« U bestudeert de Schriften en u denkt daardoor eeuwig leven te hebben. Welnu, de Schriften getuigen over Mij,... » Joh 5,39

Hoeveel tijd besteed ik aan de lezing en aan de overweging van het Woord Gods?

“Madonne” - Albrecht Altdorfer

Donderdag 8 december : de Onbevleete Ontvangenis

« Zo was het doen en bidden van de glorierijke Maagd , onze Lieve Vrouw. Vanaf het begin immers was Zij tot deze hoge staat verheven. Nooit drong in haar ziel de indruk van een of ander schepsel door ; nooit werd Zij door zo'n indruk tot iets aangezet. Steeds was het de Heilige Geest die Haar bewoog. »
Bestijging Berg Karmel III,2,10

« Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je. » Lc 1, 28

Ik maak me het woord van Onze Lieve Vrouw eigen:
«Laat alles voor mij gebeuren volgens uw woord»

Vrijdag 9 december : de herinnering aan God

« Probeer God altijd tegenwoordig te hebben en in uzelf de zuiverheid te bewaren die God u leert. » *Spreuken b 63*

« ...neem u zorgvuldig in acht, zodat u nooit vergeet wat u met eigen ogen hebt gezien. Houd het uw leven lang in gedachten. » Dt 4,9

Hoe waak ik over mijn hart, over de gedachten die erin wonen?
Ik doe de herinnering aan God in mij opleven.

“Arc-en-ciel sur le Grand Canyon de Yellowstone” - Thomas Moran

Zaterdag 10 december : het goede voedsel

« ...uit liefde tot Jezus Christus, die in dit leven geen ander genot smaakte en ook naar geen ander genot verlangde dan de wil te doen van zijn Vader. Dit noemde Hij zijn spijs en zijn voedsel. » BK I, 13,4

« Mijn voedsel is : de wil doen van Hem die Mij gezonden heeft en zijn werk voltooien. » Joh 4, 34

Wat zijn de innerlijke impulsen die mij tot handelen aanzetten?
Mijn genot of het verlangen om God te behagen?